

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 7.10.2009
COM(2009) 527 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ, КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ И
ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**

Годишен доклад относно еврозоната за 2009 г.

{SEC(2009) 1313}

1. ИКОНОМИКАТА НА ЕВРОЗОНАТА ПРЕЗ 2009 Г.

Признаци на икономическа стабилизация се появяват след отшумяване на ударната вълна на най-силната криза от 30-те години насам. Посредством значителни политически интервенции по целия свят бе постигната определена степен на стабилност във финансовата система. През лятото бе отбелязано подобрене на финансовата среда, като някои финансови показатели възстановиха нивата си отпреди кризата. През последните месеци показателите, отразяващи доверието на бизнеса и на потребителите, също отбелязаха подобрене. Световната търговия се стабилизира и съществуват признаци, че цикълът на спад на запасите вече е преминал своята най-ниска точка. Относителната устойчивост на потреблението изигра ролята на стабилизиращ фактор по време на рецесията, тъй като антиинфлационните и облекчаващи мерки, включени в пакетите за фискално стимулиране, оказаха подкрепа на доходите на домакинствата.

Според последната междинна прогноза, публикувана през септември 2009 г. от службите на Комисията, се очаква растежът в еврозоната да спадне с 4 % през 2009 г., като остава без промяна спрямо прогнозата от пролетта на 2009 г. По-силното от очакваното свиване на икономическата активност през първото тримесечие бе компенсирано от по-бързата от предвиденото стабилизация през второто тримесечие, главно в Германия и Франция.

Тепърва предстои обаче да бъдат изпитани устойчивостта и гъвкавостта на възстановяването. Докато банките, подпомагани от благоприятната парична политика и спасителните мерки, вече подобряват своите коефициенти на платежоспособност, на финансовите пазари все още липсват конкретни резултати по отношение на кредитирането на икономиката, което забави значително своя темп през първата половина на 2009 г. Негативните перспективи пред заетостта също така предизвикват несигурност и притеснение. От друга страна, не бива да се пренебрегва големият брой политически инициирани стимули, ефектът от които все още не е настъпил. Като цяло тепърва предстои да бъде изпитана устойчивостта на възстановяването.

По време на кризата еврото изигра ролята на стабилен защитен механизъм. Еврото защити ефикасно еврозоната от сътресения на обменния курс и на лихвените нива, които при появата на напрежение на финансовите пазари в миналото водеха до много неблагоприятни последици за държавите-членки. Също така то изигра основна роля при утвърждаването на стабилните макроикономически политики на държавите-членки, които активно се стремят към приемането на еврото или чиито валути са обвързани с еврото. И накрая, способността на еврозоната да действа своевременно при координацията с други централни банки допринесе за стабилността на съвкупната международна парична система.

Финансовата криза увеличи привлекателността на еврото за държавите-членки извън еврозоната. По-специално, на преден план излязоха две потенциални предимства на членството в еврозоната: първо, то би премахнало риска от неочаквана и неблагоприятна промяна на обменния курс; и второ, то би осигурило на местните институции достъп до ликвидните средства на Европейската централна банка. Същевременно обаче кризата показва, че еврото не е решение на всички икономически проблеми — и конкретно на проблемите, свързани с вътрешните и външните дисбаланси, в подкрепа на което говори фактът, че някои страни от еврозоната с

дисбаланси бяха силно засегнати. Този опит потвърждава аргумента за постигането на висока степен на устойчива конвергенция преди приемането на еврото, както се изисква според Договора. Страните кандидатки за приемане на еврото следва да подготвят своите икономики за влизане в еврозоната чрез подсилване на фискалната дисциплина, предотвратяване на макрофинансовите дисбаланси и подобряване на производителността, конкурентоспособността и в крайна сметка на своята способност за адаптиране в рамките на ИПС.

Все пак кризата изостри някои проблеми в еврозоната. Кризата влияе върху устойчивостта на публичните финанси и потенциалния растеж. Освен това, въпреки че предизвиканото от кризата адаптиране спомага за намаляването на някои дисбаланси в еврозоната, съществува опасност от повторно задълбочаване на различията в областта на конкурентоспособността, ако политическото действие не е координирано в достатъчна степен.

Състоянието на държавните бюджети се влоши рязко вследствие на острия спад на приходите, мерките за фискално стимулиране в рамките на Европейския план за икономическо възстановяване (ЕПИВ) и въздействието на автоматичните стабилизатори. Благодарение на съгласуваните в рамките на ЕПИВ ефективни политически действия, проведени от есента на 2008 г. насам, бяха избегнати финансовият крах и общата загуба на доверие. Оформянето на фискалната политика бе насочено към необходимостта от спешно изваждане на икономиката от рецесия. Дискреционните мерки за фискално стимулиране и неограничените автоматични стабилизатори осигуриха защита на икономическата активност и допринесоха за скорошната поява на признаци на подобрене, но доведоха и до значително влошаване на състоянието на държавните бюджети. Растящите бюджетни дефицити и ниският или отрицателен растеж, а също и подпомагането на банковия сектор доведоха до значително по-високи нива на държавен дълг. Вече се очаква средният бюджетен дефицит в еврозоната да нарасне от 2 % от БВП през 2008 г. до над 5 % от БВП през 2009 г. Въз основа на настоящите планове и прогнози дефицитът в еврозоната ще се увеличи допълнително до 6,5 % от БВП през 2010 г., а държавният дълг би могъл да достигне до 84 % от БВП през 2010 г., т.е. увеличение с 18 процентни пункта след 2007 г. През 2009 г. почти всички държави-членки от еврозоната, с изключение евентуално на Кипър и Люксембург, ще обявят съотношения на бюджетен дефицит, които надхвърлят трипроцентния праг от БВП, като някои страни ще надхвърлят в значителна степен този праг. През първата половина на 2009 г. по инициатива на Комисията Съветът откри процедури при прекомерен дефицит (ППД) спрямо Гърция, Ирландия, Франция, Малта и Испания въз основа на нарушаването на референтната стойност през 2008 г. (през 2007 г. по отношение на Гърция)¹. Днес Комисията предложи на Съвета да открие ППД спрямо страните, за които се очаква да нарушат референтната стойност през 2009 г. Позволеното в рамките на Пакта гъвкаво прилагане на процедурата при прекомерен дефицит дава насоки и значителна подкрепа на държавите-членки при тези тежки обстоятелства. В резултат на това плановете за бюджетна консолидация, препоръчани съгласно ППД, бяха установени предимно в средносрочна перспектива, като в зависимост от обстоятелствата в отделните страни бяха препоръчани по-късни срокове за коригирането на прекомерните дефицити.

¹ Всички съществени документи във връзка с ППД се намират на следния уебсайт:
http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode=m2

Кризата може да увеличи негативния натиск върху тенденцията на растеж. Комисията предвижда, че в дългосрочна перспектива потенциалният растеж на БВП в еврозоната ще спадне вследствие на застаряване на населението. Редица свързани с кризата фактори могат да подсилят това явление. Първо, наличието на дългосрочна безработица би довело до продължителна, а вероятно и постоянна загуба на ценни професионални умения. Второ, наличното оборудване и инфраструктура ще се свият и вследствие на намаляващите инвестиции и секторната промяна могат да остарее морално. Трето, иновацията може да бъде затруднена, тъй като разходите за научноизследователска и развойна дейност са обикновено сред първите, които дружествата ограничават по време на рецесия. По-високите рискови премии може в бъдеще да оскъпят финансирането на научноизследователската и развойна дейност. Очаква се спадът на потенциалния растеж да бъде по-голям в страните, които претърпяват по-дълбока рецесия.

Приветства се намаляването на различията в еврозоната непосредствено след кризата. Непосредствено след финансовата криза всички страни от еврозоната отбелязаха, макар и в различна степен, намаление на растежа. Междинната прогноза на службите на Комисията показва, че в рамките на еврозоната кривите на растеж започват да се раздалечават. Като пример, растежът през 2009 г. в Германия и Франция претърпя положителна корекция, докато по отношение на Италия и Испания бяха отбелязани негативни корекции. Продължаващата корекция на жилищния пазар и нейното отражение върху вътрешното търсене се очаква да спомогнат за намаляването на различията по отношение на текущите сметки — една желана стъпка по пътя към по-балансиран модели на растеж. Все пак конвергенцията между държавите-членки от еврозоната запазва своя умерен и непоследователен характер.

2. НАТРУПАНИТЕ В МИНАЛОТО ДИСБАЛАНСИ ДОПРИНЕСОХА ПО ВРЕМЕ НА КРИЗАТА ЗА ПО-ГОЛЯМАТА УЯЗВИМОСТ НА НЯКОИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ ОТ ЕВРОЗОНАТА

Кризата насочи вниманието към някои дисбаланси, формирани отпреди кризата. На глобално равнище скоростта и интензивността, с които кризата се разпространи след фалита на Lehman Brothers, бяха неочаквани. Свивът на търсенето и на БВП в някои държави-членки от еврозоната беше идентичен с този в други, потенциално по-застрашени икономики. Въпреки че основната причина за верижното разпространение на кризата е глобалната взаимосвързаност на банковата и на финансовата система, затрудненията, изпитани от някои държави-членки, насочиха вниманието към редица слабости в самата еврозона.

Натрупаните вътрешни дисбаланси в еврозоната подложиха някои икономики на по-силни сътресения. Благоприятните макроикономически условия, характеризиращи се със силен макроикономически растеж, слаба инфлация, намалени лихвени проценти и ниски нива на волатилност на финансовите пазари, накараха икономическите агенти да подценят в значителна степен някои от рисковете, характерни за финансовата система на глобално равнище, и улесниха световната кредитна експанзия. В някои държави-членки от еврозоната благоприятната икономическа среда позволи финансирането на бързия растеж за сметка на натрупването на големи дефицити по текущата сметка (главно EL, ES, PT и CY, но също и IE, MT, SI, SK), докато други държави-членки реализираха все по-високи излишъци по текущата сметка (DE, LU, AT, NL, FI). В рамките на еврозоната от средата на 1990 г. дисперсията на салдата по

текущата сметка между тези две групи постоянно нарастваше, за да достигне своята рекордна стойност точно преди кризата. Започвайки от балансирано салдо през 1999 г., излишъците постоянно нарастваха, за да достигнат през 2007 г. до 7,7 % от БВП, докато съвкупните дефицити се увеличиха от 3,5 % от БВП през 1999 г. на 9,7 % през 2007 г.

В страните с дефицит тенденцията, свързана с появата на различия, отразява възникването на вътрешни дисбаланси. Те се изразиха в пределния натиск на вътрешното търсене, скока на цените на жилища и прекомерно големия сектор на строителството. Това бе характерно за Ирландия, Испания и Гърция, които през последното десетилетие последователно отчитаха по-висок растеж и инфлация от останалата част от еврозоната. Високите дефицити по текущата сметка — и свързания с това приток на чуждестранни капитали — са оправдани при сценарий за догонващо развитие, тъй като те позволяват на икономиката да увеличи своята капиталова база и да създаде условия за устойчив растеж в средносрочна перспектива. При все това в страните с дефицит капиталът не винаги бе използван по най-продуктивния начин. Вследствие на това значителен дял от работната ръка бе привлечен от високо циклични сектори, какъвто е строителството, което понастоящем налага значително адаптиране.

И обратно, страните с излишък заложиха на своите традиционни преимущества, като съсредоточиха моделите си за растеж върху вече конкурентоспособния експортен сектор. В тези държави вътрешното търсене така и не съумя да измести износа от ролята му на двигател на икономиката. Въздействието на кризата разкри уязвимостта на този модел на растеж спрямо колебанията в глобалното търсене, което носи последствия и за растежа в еврозоната като цяло.

Друг източник на дисбаланси се намира в стремглавия растеж на финансовия сектор. Ирландия е христоматиен пример, тъй като дялът на финансовия сектор съставлява 10,6 % от общата добавена стойност през 2007 г., спрямо само 5 % средно за еврозоната. Вследствие на кризата лавинообразното обезценяване на активи отслаби банковия сектор и оказа натиск върху публичните органи, изпълняващи ролята на кредитор от последна инстанция.

Тези дисбаланси дават обяснение защо някои държави-членки бяха по-силно засегнати от кризата. Тъй като големите външни задължения увеличиха опасността от финансови сътресения, страните с дефицит пострадаха от намалялата склонност към поемане на риск на финансовите пазари. Адаптирането на прекомерно големия сектор на строителството също така затрудняваше растежа и заетостта от самото начало на кризата. Паралелно на това страните с излишък бяха почти незабавно засегнати от намалялото глобално търсене, претърпявайки рязък спад на растежа. Страните с по-голям банков сектор са заплашени от натрупването на значителни фискални задължения. Като цяло държавите-членки, прилагащи небалансирани модели на растеж, трябваше да претърпят особено рязко свиване на икономиката.

Въздействието на кризата доказва необходимостта от действие. Въпреки че дисбалансите и свързаните с тях рискове бяха установени отпреди няколко години, тяхното премахване е отдавна пресрочено, тъй като през периодите на благоприятна икономическа конюнктура политическите отговорните лица масово пренебрегваха тези дисбаланси. На тази практика следва да бъде сложен край.

3. СПОСОБНОСТТА НА ЕВРОЗОНАТА ЗА СПРАВЯНЕ С КРИЗАТА БЕ ЗАТРУДНЕНА И ВСЛЕДСТВИЕ НА НЕРЕШЕНИ ПРОБЛЕМИ

По-силната финансова интеграция в еврозоната не бе съпроводена от паралелно разширяване на режима на надзор. Съществуващият режим на надзор не съумя да създаде обща култура на надзор, да предвиди системните връзки между финансовите пазари и реалната икономика и да осигури устойчива рамка за бърза и координирана реакция при започването на кризата. Първоначалните реакции бяха несъгласувани и в голяма степен продиктувани от местни съображения. Инициативите относно схемите за гарантиране на влогове и спешната деконсолидация на големи трансгранични финансови институции бяха нагледен пример за липсата на действащи процедури при управлението на кризи. Първата среща на върха на Еврогрупата — на ниво държавни и правителствени ръководители, проведена през октомври 2008 г. в Париж, изигра ролята на катализатор на реакцията на ЕС.

Комисията се намеси ефективно за отстраняване на тези пропуски. С подкрепата на ЕЦБ Комисията осигури общата рамка за изпълнение на националните планове за спасение на банковия сектор в съответствие с правилата за държавна помощ. В резултат на заключенията на групата „дъо Ларозиер“ Комисията представи впоследствие своите официални законодателни предложения за нова структура на Европейския финансов надзор. Предложенията ще подсилат пруденциалния надзор както над отделните финансови институции, така и над финансовата система като цяло. Същевременно ЕС е сред основните инициатори на регулаторна реформа на финансовите пазари, участвайки активно в инициативите и ангажиментите на Г-20.

Въпреки като цяло стабилната фискална позиция към момента на започване на кризата някои държави-членки разполагаха с ограничени възможности за справяне с кризата. След поредицата от години, през които масово бе осъществявана фискална консолидация в съответствие с препоръките на Пакта за стабилност и растеж, повечето държави-членки в еврозоната се намираха в много по-добра позиция за справяне с кризата отколкото преди това. Въпреки периодите на благоприятна икономическа конюнктура обаче в някои държави-членки от еврозоната фискалната консолидация не беше довършена. Равнището на държавния дълг бе високо в Гърция, Италия и Белгия, а процесът на фискална консолидация във Франция, Гърция и Португалия бе бавен и нерешителен. В други страни публичните финанси бяха зависими от фискалните приходи от финансовия сектор или от бума в сектора на недвижимите имоти, чийто срив допринесе за влошаването на публичните финанси и значително ограничи фискалните ресурси за противодействие на последствията от кризата. Вследствие на това редица държави-членки трябваше да ограничат или откажат своето участие в съвместното фискално стимулиране, посочено в Европейския план за икономическо възстановяване. Ако съществуваше пълна консолидация, фискалната реакция на еврозоната би могла да бъде още по-решителна.

В глобален аспект правителствата от еврозоната изпълниха дължимото в рамките на съгласуваните глобални усилия за поддържане на търсенето в контекста на европейската координационна рамка на Европейския план за икономическо възстановяване (ЕПИВ). Те приложиха широк спектър от съществени фискални и структурно-политически мерки. Общата фискална подкрепа възлиза на около 4,6 % от БВП на еврозоната (около 5 % за ЕС като цяло); тук се включват последствията от автоматичните стабилизатори и съчетаните дискреционни мерки за фискално стимулиране на държавите-членки през 2009 г. и 2010 г. в размер на 1,8 % от

БВП на еврозоната. От 590-те национални мерки, отчетени от държавите-членки от еврозоната, 22 % са в подкрепа на увеличаването на покупателната способност на домакинствата, в т.ч. и на най-уязвимите; 25 % — на инвестициите; 32 % — на сектори или дружества; и 21 % са насочени към подобряване на функционирането на пазара на труда. Според оценката на Комисията от юни 2009 г. повечето мерки са своевременни и целенасочени в съответствие с принципите на ЕПИВ. При все това съществуват опасения относно обратимостта на някои от мерките, тъй като това може да намали ефективността на експанзионистичните политики.

Съвкупното въздействие от реакцията на икономическата политика на еврозоната би могло да бъде по-бързо и евентуално по-силно, ако съгласуването бе започнало по-рано и бе по-широкообхватно. Въпреки че съгласуването е важно за целия ЕС, то е от особено значение за държавите-членки от еврозоната предвид тяхната тясна икономическа и финансова взаимосвързаност и факта, че те споделят обща валута и единна парична политика. Като цяло, установеният механизъм на политическо съгласуване в еврозоната не функционира добре по време на кризата. Въз основа на този факт Еврогрупата пое ангажимент за подобряване на съгласуването при прилагането на национални мерки за възстановяване, за да се избегнат непреднамерените отрицателни странични ефекти и да бъде изцяло приложена определената чрез Пакта за стабилност и растеж рамка за наблюдение. Именно в тези моменти на изпитание еврозоната следва да поеме лидерството.

4. ПЪТЯТ НАПРЕД: ПОДСИГУРЯВАНЕ НА ЕФИКАСНО ВЪТРЕШНО АДАПТИРАНЕ И УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ В ДИНАМИЧНА СРЕДА

Кризата ясно демонстрира необходимостта от постигане на бърз напредък от страна на държавите-членки от еврозоната по програмата за реформи ИПС@10: разширяване и задълбочаване на макроикономическото наблюдение. Добре функциониращият ИПС е основно предимство за ЕС като цяло. В своето съобщение относно ИПС@10² от май 2008 г. Комисията предложи дневен ред, състоящ се от три стълба, за подобряване на функционирането на ИПС с оглед на бързо променящата се глобална среда, застаряването на населението и растящото безпокойство във връзка с промяната на климата и енергийните запаси. Вътрешната програма призовава за разширяване на макроикономическия надзор в ИПС отвъд фискалната политика, включвайки аспекти на макрофинансовата стабилност и развитието на конкурентоспособността, определени в контекста на Лисабонската стратегия за растеж и заетост, и за осигуряване на по-добра интеграция на структурните реформи в общото съгласуване на политиката в целия ИПС. Тя призовава и за задълбочаване на съгласуването на фискалната политика и за засилване на наблюдението. Във външния план на ИПС@10 се настоява за по-съществена роля на еврозоната при глобалното икономическо управление. Кризата разкри необходимостта от активното прилагане на тази програма за реформи.

По-широкообхватното макроикономическо наблюдение е силно необходимо за постигане на съгласувана политическа реакция спрямо предизвикателствата, свързани с конкурентоспособността. Необходимо е предприемането на решителни и

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската централна банка „ИПС@10: успехи и предизвикателства след 10 години Икономически и паричен съюз“ — COM(2008) 238, 7.5.2008 г.

спешни политически действия, тъй като структурните различия биха могли да застрашат съгласуваността в еврозоната. Въпреки многократните предупреждения дисбалансите в еврозоната не бяха отстранени, когато икономическите условия бяха благоприятни. Сега кризата налага принудителното адаптиране на салдата по текущата сметка в резултат на срива на вътрешното търсене и рязкото увеличение на безработицата. Това важи най-вече, но не само за държавите с дефицит, като Испания и Ирландия. Освен това съществува опасност от забавяне на постигането на равновесие при развитието на конкурентоспособността поради: i) глобалния характер на кризата, който възпрепятства ориентираните към износа стратегии; ii) по-ниския потенциален растеж, който ще ограничи възможностите за ребалансиране на натрупаните различия по отношение на заплатите и разходите; iii) както и факта, че в процеса на възстановяване страните с по-нисък растеж могат да бъдат изправени пред по-високи лихвени проценти от останалата част от еврозоната. В опит да разшири макроикономическото наблюдение през 2008 г. Еврогрупата постигна съгласие за редовен преглед на вътрешното развитие на конкурентоспособността в еврозоната и за насърчаване на държавите-членки да предприемат коригиращи действия. Премахването на причините, стоящи в основата на негативното развитие на конкурентоспособността в еврозоната, е всеобщ проблем и трябва да бъде неделима част от стратегията на еврозоната за излизане от кризата.

Разширяването на наблюдението следва също да обхваща надлежно развитието на финансовите пазари. Свърхзадлъжнялостта на частния сектор доведе до неустойчиви икономически тенденции. Такива финансови дисбаланси следва да бъдат откривани и отстранявани възможно най-рано. В съобщението относно ИПС@10 се подчертава, че „макар и интеграцията на пазарите, особено във финансовите услуги, да е благоприятна като цяло за ИПС, тя може също така, ако не е придружена от подходящите политики, да увеличи мащаба на различията между участващите държави“. Кризата показва колко бързо финансовите сътресения могат да засегнат реалната икономика и колко силни са обратните връзки. Освен разширяването на макроикономическото наблюдение върху вътрешното развитие на конкурентоспособността в еврозоната, своевременното сигнализиране при рязко увеличение на цената на даден актив се счита за особено важно за предотвратяване на последващото скъпоструващо коригиране на фискални и външни дисбаланси.

Наблюдението следва да бъде задълбочено, за да осигури устойчивостта на публичните финанси. След кризата комбинацията от слаб растеж и увеличение на кредитните рискове поставя публичните финанси в несигурно положение, точно когато въздействието от застаряването на населението започва да се проявява. Ако политиките не бъдат променени, се предвижда държавният дълг в еврозоната да достигне 100 % от БВП през 2014 г. В контекста на по-задълбочената фискална координация в еврозоната е необходим твърд ангажимент за реализиране на фискална стратегия, с която да се постигне подходящ баланс между стабилност и устойчивост в съответствие с Пакта за стабилност и растеж. С оглед да се осигури устойчив набор от фискални политики за еврозоната, през юни 2009 г. финансовите министри от еврозоната се договориха във връзка с правомощията за осигуряване на насоки за съставяне на държавните бюджети за 2010 г. (средносрочен бюджетен преглед). По-специално, те решиха, че успоредно с възстановяването на икономиката и допълнителното намаляване на риска от икономическа стагнация акцентът на фискалните политики следва да се измести върху консолидацията. Също така те се споразумяха, че темпът на фискална консолидация следва да бъде диференциран в различните страни, като се отчитат не само темпът на възстановяване, фискалната позиция и степента на задлъжнялост, но също така и

планираните разходи вследствие на застаряването, външните дисбаланси и рискове във финансовия сектор.

Консолидацията следва също да подобри качеството на публичните финанси и да спре задлъжняването, като допринесе за дългосрочния растеж посредством консолидацията на непродуктивните разходи и укрепване на стимулите за увеличаване на производствения капацитет на икономиката. Освен това местните фискални рамки трябва да бъдат подсилени, спомагайки за ефективната консолидация през благоприятни периоди. В заключение, кризата ни научи, че макроикономическото наблюдение следва да възприема устойчивостта като крайъгълен камък за изготвянето на икономически стратегии.

Съгласуването между областите на политика и държавите-членки следва да се укрепи, за да се създаде възможност за разумни стратегии за излизане от кризи. Надеждните и добре съгласувани стратегии за излизане от кризи играят основна роля за еврозоната в процеса на осигуряване на устойчив растеж и предотвратяване на разпръскването на кривите на потенциален растеж, когато икономиката отново укрепи своята позиция. Съгласуването следва да е предимно във вид на общо разбиране във връзка с подходящите срокове, темп и последователност на нормализирането на политическите параметри. Евентуалното прекратяване на фискалното стимулиране и на мерките в подкрепа на бизнеса, придружено от формулирането на надеждни планове за фискална консолидация и структурни реформи, би подобрило перспективите за ценова стабилност и следователно улеснило провеждането на парична политика. Бързият напредък при възстановяването на финансовия сектор ще бъде от съществено значение, за да се гарантира, че банковата система не възпрепятства възстановяването и че стремежът на паричната политика към ценова стабилност не противоречи на постигането на финансова стабилност. Различните политически реакции ще трябва да бъдат включени в национални стратегии за излизане от кризи, за да се постигне най-добрият резултат в глобален аспект. Съгласно препоръките на Съвета към еврозоната в контекста на Лисабонската стратегия е необходим напредък при прилагането на реформите, за да се ускори потенциалният растеж и да се улесни адаптирането при сътресения.

Поуки за управлението. Кризата насочи вниманието към необходимостта от укрепване на рамката за наблюдение и управление в еврозоната. В своето съобщение от 2008 г. относно ИПС@10 Комисията вече подчерта необходимостта държавите-членки от еврозоната да демонстрират по-ясно своята политическа воля и лидерска позиция, с което да трансформират общото разбиране в съгласувани политически действия, и призова държавите-членки да използват пълноценно Еврогрупата като политически орган за открита дискусия и решителни действия. Договорът от Лисабон предоставя необходимата платформа за бъдещото подобрене на икономическото управление на еврозоната. С прилагането към Договора от Лисабон на нов протокол, в който се подчертава необходимостта от още по-тясна координация между икономическите политики в еврозоната, се осигурява официалното признаване на Еврогрупата и нейния президент. С Договора от Лисабон също така се засилва ролята на Комисията при наблюдението на функционирането на ИПС.

С обединени усилия еврозоната може да повлияе върху глобалния дневен ред. С превръщането на Г-20 във форум за насърчаване на реформата на глобалното икономическо и финансово управление се увеличава и залогът за еврозоната. След кризата глобалната икономика е изправена пред нелеката задача, свързана с

преминаване към по-балансиран и устойчив модел на растеж в най-големите световни икономики. За тази цел е оправдано разширяването на ролята на глобалното наблюдение под егидата на МВФ. В тази връзка еврозоната следва да се възприема като самостоятелен икономически субект, чието влияние ще продължава да расте паралелно на присъединяването на нови членове. За да може позицията на еврозоната да бъде по-добре чута на глобално равнище, е необходимо външното представяне на ЕС, особено в МВФ, да бъде разширено. Моментът е подходящ, тъй като обсъждането на квоти и на представителство тепърва предстои. Ето защо днес позицията на Комисията, изразена преди година в ИПС@10, е по-актуална от всякога.